IXPERIUM CENTRE OF EXPERTISE LEREN MET ICT

Hogeschool van Arnhem en Nijmegen

Competentieset
Leren en lesgeven met ict

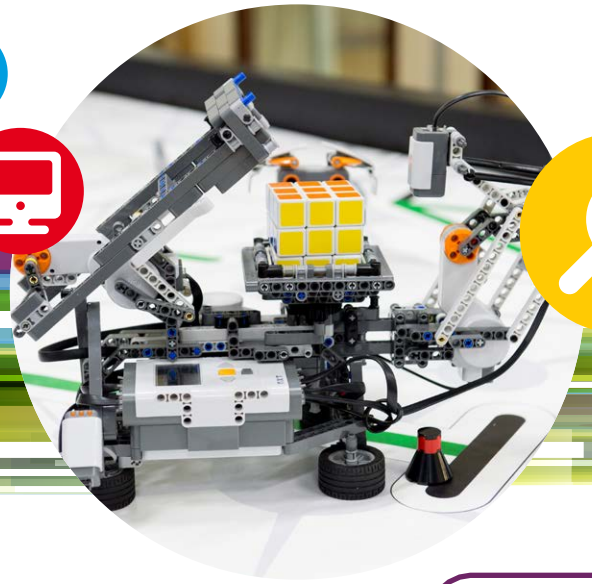

COMPETENTIESET LEREN EN LESGEVEN MET ICT

Leren en lesgeven met behulp van ict is in het onderwijs steeds belangrijker. Dit stelt andere eisen aan leraren en vraagt nieuwe competenties en vaardigheden van leraren. Daarom hebben de lerarenopleidingen van HAN PABO en het Instituut voor Leraar en School (ILS HAN) een set competenties Leren en lesgeven met ict vastgesteld.

Deze competentieset is uitgewerkt naar gedragsindicatoren van startbekwame leraren. Ook voor zittende leraren zijn deze gedragsindicatoren geformuleerd.

De competentieset is dekkend voor de Kennisbasis ict 2013 en de Mediawijsheid-competenties van Mediawijzer.net.
Deze zijn aangevuld en geordend op basis van literatuurstudie naar 21ste eeuwse vaardigheden.

De bij de HAN opgeleide leraren beschikken, na het behalen van hun diploma over deze competenties op startbekwaam niveau.

ICT-GELETTERDHEID

INSTRUMENTELE VAARDIGHEDEN

De leraar beschikt over de digitale basisvaardigheden om ict in het onderwijs effectief in te zetten in lessituaties én in de onderwijs-organisatie en om zich nieuwe ict toepassingen snel eigen te maken.

Dat wil zeggen dat hij:
- begrijpt welke ict-faciliteiten hij tot zijn beschikking heeft in een specifieke context en wat de consequenties daarvan zijn voor het ict gebruik.
- zich kan oriënteren binnen educatieve mediaomgevingen waarin apparaten, content en toepassingen op meerdere manieren met elkaar verbonden zijn of kunnen worden (zoals smartphones, tablets en sociale media).
- nieuwe ict-toepassingen selecteert en zich snel eigen maakt, technologische ontwikkelingen actief volgt en uitprobeert.
- een actief gebruiker is van diverse nieuwe media en op professioneel vlak communiceert via diverse applicaties en online sociale netwerken.
- kwalitatief goede content creëert met media (video, foto's, afbeeldingen, podcast) en verschillende media-bronnen en technologieën tot één geheel integreert.

ICT-GELETTERDHEID

INFORMATIE-VAARDIGHEDEN

De leraar is in staat online effectief informatie te zoeken en te vinden, de betrouwbaarheid van deze informatie te beoordelen, diverse online informatie-bronnen te benutten, informatie van diverse bronnen met elkaar te vergelijken en de gevonden informatie te synthetiseren.

Dat wil zeggen dat hij (crossmediaal) kan schakelen tussen diverse informatiebronnen en binnen het totale (gevraagde en ongevraagde) informatieaanbod relevante, betrouwbare informatie kan selecteren.
Hij weet informatie van internet efficiënt te ontsluiten. Kan informatie van diverse bronnen met elkaar vergelijken en de gevonden informatie synthetiseren. Heeft een persoonlijke strategie om via diverse digitale media informatie optimaal tot zich te laten komen en weet relevante informatie systematisch te beheren.

ICT-GELETTERDHEID

MEDIAVAARDIGHEDEN

De leraar is zich bewust van de medialisering van de samenleving, hij begrijpt hoe media gemaakt worden en ziet hoe media de werkelijkheid kleuren. Hij is zich bewust van de mogelijkheden en risico's van internet en sociale media en gaat hier actief en kritisch mee om voor zijn eigen professionele ontwikkeling.

Dat wil zeggen dat bij beseft dat de samenleving vraagt om nieuwe mediavaardigheden.
Hij kan de effecten van het toenemend mediagebruik op de maatschappij benoemen en neemt actief deel aan de (online) professionele dialoog.
Hij herkent veelgebruikte standaardtechnieken die mediaproducenten inzetten om kinderen en jongeren te bereiken en te beïnvloeden en herkent wanneer een mediaboodschap gekleurd is door politieke, ideologische of levensbeschouwelijke overtuigingen of vooroordelen versterkt.
Hij kan sites beoordelen op betrouwbaarheid en authenticiteit en is op de hoogte van de regels met betrekking tot auteursrechten.

LEREN EN LESGEVEN MET ICT

OPLEIDEN TOT ICT-GELETTERDE LEERLINGEN

De leraar maakt leerlingen bewust van de mogelijkheden en risico's van internet en sociale media en begeleidt ze in het opdoen van kennis en vaardigheden om op een weloverwogen manier gebruik te maken van internet en sociale media.

Dat wil zeggen dat hij zijn leerlingen leert de betrouwbaarheid van informatie te beoordelen en de aard van informatiebronnen in te schatten. Tevens maakt hij leerlingen bewust van de meerwaarde van internetgebruik voor het eigen leren, profileren en netwerken en van de risico's van internetgebruik zoals cyberpesten en informatie-overload. Hij leert leerlingen actief in te spelen op de actuele mogelijkheden van ict en problemen die zij daarmee kunnen ervaren.
Hij verzorgt onderwijs waarin leerlingen ict-vaardig worden.

LEREN EN LESGEVEN MET ICT

PEDAGOGISCH-DIDACTISCH GEBRUIK VAN ICT

De leraar maakt in onderwijssituaties weloverwogen gebruik van ict gekoppeld aan pedagogische en didactische doelen, de inhoud en de eigen visie. Hij doet hierbij recht aan verschillen tussen leerlingen en maakt zijn keuzes inzichtelijk.

Dat wil zeggen dat hij binnen het onderwijsconcept van de school en de eigen visie op onderwijs leerpraktijken met ict inricht waarbij hij leerdoelen, leerproces en toetsing op elkaar afstemt om individuele leerprocessen, samenwerkend leren en leerstofborging efficiënt te laten verlopen.

De leraar geeft les met ict en experimenteert met ict in de klas.

Dat wil zeggen dat hij ict inbedt in zijn alledaagse lespraktijk en daarnaast zijn onderwijs blijft vernieuwen met actuele ict-toepassingen. Hij maakt zelfstandig, creatief, kritisch en beargumenteerd gebruik van de (nieuwe-) mogelijkheden van ict bij leren, lesgeven en organiseren van onderwijs. Hij houdt hierbij rekening met de geldende gedragscodes met betrekking tot mediagebruik.

LEREN EN LESGEVEN MET ICT

ONTWERPEN VAN ICT-RIJKE LEER-ARRANGEMENTEN

De leraar kan leerarrangementen met ict ontwerpen.

Dat wil zeggen dat hij:

- een ontwerp maakt waarin hij ict betekenisvol en efficiënt inzet waardoor er rekening wordt gehouden met verschillen tussen leerlingen en de grootte en de diversiteit van een groep leerlingen.
- in staat is zelf digitaal leermateriaal te creëren passend voor het onderwijs aan zijn leerlingen. Hij maakt hierbij gebruik van diverse vindplaatsen van digitaal leermateriaal, selecteert geschikte en betrouwbare digitale leerbronnen en arrangeert daaruit leermateriaal passend bij de onderwijsbehoeften van leerlingen (rekening houdend met verschillen in niveau, interesse, tempo en/of werkwijze van leerlingen).
- hierbij gebruik maakt van bestaande, open leermiddelen of een bijdrage levert daaraan.
- leerinhoud met multimedia creëert of bewerkt.
- het ontwerp toetst in de praktijk aan de doelen die hij met dit ontwerp beoogt.
- op systematische wijze ict-gebruik analyseert van zichzelf en van leerlingen om zo structureel verbeterpunten in zijn lespraktijk toe te passen.

LEREN EN LESGEVEN MET ICT

EVALUEREN IN ICT-RIJKE LEERPROCESSEN

De leraar reflecteert op en onderzoekt het lesgeven met ict en kan leerprocessen en –opbrengsten evalueren met behulp van ict.

Dat wil zeggen dat hij het leerproces van leerlingen zichtbaar maakt en volgt door middel van diverse vormen van digitale monitoring en daarbij gebruik maakt van bestaande data uit informatiesystemen en uit digitale leermiddelen.

LEREN EN LESGEVEN MET ICT

COMPETENTIES OM TE LEREN EN INNOVEREN MET ICT

De leraar leert en werkt samen met collega's in het gebruik van ict en participeert in online sociale netwerken.

Dat wil zeggen dat hij opgedane ict-kennis en vaardigheden deelt met collega's binnen en buiten de eigen organisatie om nieuwe kennis te construeren, daarnaast zoekt hij actief naar samenwerking met collega's en stimuleert hij de interactie tussen leerlingen en/of collega's en vakgenoten.
Hij participeert in online netwerken als aanvulling op- en versterking van professionele relaties. Hij deelt content met vakgenoten en collega's en inspireert anderen over de mogelijkheden van online netwerken voor kennisdeling en co-creatie.

De leraar is innovatief in het gebruik van ict.

Dat wil zeggen dat hij actief op zoek is naar innovatieve toepassingen en applicaties om het eigen onderwijs zo eigentijds mogelijk vorm te geven en aan te sluiten bij de leerlingen. Hij houdt daartoe actuele ontwikkelingen en recente onderzoeksresultaten bij en laat zich inspireren door best practices in binnen- en buitenland.

iXperium
CENTRE OF EXPERTISE LEREN MET ICT

Het iXperium/**Centre of Expertise Leren met ict** heeft voor leraren po, vo en mbo een competentieset Leren en lesgeven met ict opgesteld. Hierin staat beschreven welke vaardigheden, kennis en ervaring een leraar in het primair, voorgezet, middelbaar of hoger beroepsonderwijs nodig heeft. Deze competentieset is gelijk aan de set eindkwalificaties voor de lerarenopleidingen van de HAN (lerarenopleiding primair onderwijs van HAN Pabo en lerarenopleidingen vo/mbo van het Instituut voor Leraar en School).

Het iXperium/**Centre of Expertise Leren met ict** is een samenwerkingsverband van de lerarenopleidingen en het lectoraat leren met ict van de HAN met het basisonderwijs, voortgezet onderwijs en middelbaar beroepsonderwijs in de regio rond Arnhem en Nijmegen. De samenwerking richt zich op het realiseren van onderwijs dat beter recht doet aan verschillen tussen leerlingen met behulp van ict én op het opleiden van ict-geletterde jongeren. De focus ligt hierbij op het opleiden, professionaliseren en faciliteren van leraren in een duurzame verbinding tussen werkveld, opleiding en onderzoek.

Het iXperium/**Centre of Expertise Leren met ict** is een netwerkorganisatie waar partners uit onderwijs, wetenschap en bijvoorbeeld mediadesign aan deelnemen. Leergemeenschappen vormen het hart van het iXperium/**Centre of Expertise Leren met ict**. Leraren, lerarenopleiders, studenten, onderzoekers en (ict-)experts werken hier samen vanuit praktijkvraagstukken aan onderwijsontwikkeling.

Ze ontwerpen en onderzoeken ict-rijke leerarrangementen die recht doen aan verschillen tussen leerlingen. Overkoepelend onderzoek versterkt de kennisontwikkeling. De leergemeenschappen maken gebruik van een inspirerende leerwerkomgeving waar de nieuwste ict-toepassingen voorhanden zijn: het iXperium in Arnhem, Nijmegen en Oss, dé plek waar leraren en studenten van lerarenopleidingen samen met leerlingen ict-rijk onderwijs kunnen ontdekken en ontwerpen.

Het iXperium/**Centre of Expertise Leren met ict** biedt zowel individuele leraren als groepen leraren en leidinggevenden, opleiders en studenten inspiratiemiddagen, workshops en trainingen op het gebied van leren en lesgeven met ict. Het curriculum van de HAN-lerarenopleidingen wordt zodanig ingericht dat startende leraren goed zijn toegerust om onderwijs te verzorgen dat recht doet aan verschillen met behulp van ict.

Door middel van onder andere publicaties, website en social media, workshops, conferenties en iXperatiemiddagen borgen we de kennisdeling. We delen kennis, ervaringen en producten met elkaar en met onze omgeving.

Kijk voor meer informatie op:
www.ixperium.nl

Volg ons op:
Facebook.com/ixperium
@ixperium

iXperium
Centre of Expertise
Leren met ict

www.ixperium.nl
info@ixperium.nl

Volg ons op:
Facebook.com/ixperium
@ixperium